

Stáhtaráđi ášahus**guollebivddus Deanu čázádaga oalgečázádagain jagi 2025**

Stáhtaráđi mearrádusa mielde mearriduvvo guolástanlága (379/2015) sihke guolástusas Deanu čázádagas Norggain dahkkojuvvon soahpamuša láhkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjamis ja guoskadeamis addojuvvon lága (176/2017) 7 § 3 momeantta vuodul, dakkárin go dain mañemus máinnašuvvon lea lágas 207/2024:

1 §

Guoskadansuorgi

Dát ášahus guoskaduvvo guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša (SopS 41 ja 42/2017) 2 artihkkala 2 čuoggás dárkkuhuvvon čázádaga luossagoarggunviidodagas čuovvovaččat:

- 1) Buolbmátjávri, Gálddašjohka Luovosvárjoga njálmmi rádjái, Badje-Buolbmátjohka Badjegoržži rádjái, Luossajohka Luossajávri rádjái, Morešveaijohka njeallje kilomehtera bajás luoitinsajis Badje-Buolbmátjoga rádjái sihke Skihpajohka vuosttaš luobbala rádjái;
- 2) Veahčajohka Veahčajávri rádjái ja Váišjohka Váišluobbala rádjái;
- 3) Ohcejohka Mierašjávri rádjái, Čarsejohka Liŋkinjohnjálmmis 10 kilomehtera bajás Geavu Fiellogáhjoga njálmmi rádjái;
- 4) Goahppelašjohka Birkejohnjálmmi rádjái, Birkejohka Badjegoržži rádjái sihke Goaskinjohka Goaskinjávri rádjái;
- 5) Njiiljohka 13 kilomehtera nuppi juovahatgietti rádjái;
- 6) Áhkojohka goržži rádjái; sihke
- 7) Gáregasjohka vihtta kilomehtera Luopmošjohnjálmmis bajás.

Dán ášahusa lassin guollebivddu 1 momeanttas namuhuvvon viidodagain guoskaduvvo guollebivddus addojuvvon stáhtaráđi ášahus (1360/2015), dain osiin go dán ášahusas ii nuppe lálkai mearriduvvo.

2 §

Guollebivddus lobálaš bivdoneavvut

Luossabivdu lea lobálaš:

- 1) jottuin, merddiin ja njáנגgofirpmiin Ohcejoga čázádagas; sihke
 - 2) stákkuin ja vuokkain Ohcejoga čázádagas.
- Eará guollešlájaid, go luosa, bivdu lea lobálaš čuovvovaš bivdoneavvuiguin ja vugiiguin:
- 1) njáנגgofierbmi;
 - 2) stággu ja vuogga;
 - 3) guollehehkke guoika- ja rávdnjeduovdagiid olggobealde 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis;
 - 4) oaggun ja oaggun jieŋa alde guoika- ja rávdnjesajiid olggobealde; sihke
 - 5) njáhkároahkki jieŋa alde bivddedettiin.

3 §

Guolástangioldoguovllut

Čuovvovaš viidodagain ii oaččo guolástit:

- 1) Badje-Buolbmátjogas ja dán oalgejogain;
- 2) Gálddašjohka joganjálmmi rájes Luovosvárjoga njálmmi rádjái sihke Gálddašluoppal;
- 3) Ohcejogas joganjálmmi rájes gitta Ohcejoga ja Njuorggáma gaskasaš geainnu šalddi rádjái;
- 4) Čársejohka vuollegoržžis 60 mehtera mátkkis goržži niskkis vulos guvlui.

4 §

Almmolaš vahkkoráfáidahttin

Maŋnelis 5, 10, 11 ja 13 §:s mearriduvvon bivdoáigodagaid áigge ii oaččo guolástit sotnabeaivvis diibmu 19 rájes vuossárgii diibmu 19 rádjái, earet eará guollešládjaid go luossabivdu jávrriin 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis.

5 §

Luosa guolástanbadji stákkuin ja vuokkain

Stákkuin ja vuokkain oažžu bivdit suoidnemánu 1. beaivvi rájes gitta suoidnemánu 4. beaivái maŋgebárgga rájes diibmu 19 gitta bearjadaga rádjái diibmu 19.

6 §

Ráddjehusat, mat gusket seavtti ja áŋkorbivdosiid

Seaktin ii oaččo geavahuvvot reahka, guolli iige máhtu.

Njáhkároahki oažžu geavahuvvot dušše go njáhká bivdojuvvo jieŋa alde. Deanu čázádagas váldojuvvon jápma seakteguolli lea goittotge lobálaš njáhkároahkiin guolástettiin ja máhtu geavaheapmi seaktin lea lobálaš jieŋa alde oaggumis.

Vuokkas oažžu lea eanemustá okta golmmasuorat áŋkor dahje eanemustá golbma ovttasuorat áŋkora.

7 §

Veahkkeneavvu, mii geavahuvvo stággobivddus

Bivdosii darvában guoli loktemis gáddái oažžu veahkkeneavvun geavahit dušše hoava.

8 §

Luosa sálašdihtoearri guolástusas

Luossabivddus oažžu goddit eanemustá ovtta luosa sálašin guollebivdi ja guollebivdobaji guovdu.

9 §

Gildojuvvon stággobivdinviidodagat

Stággoguollebivdu ii oáččo hárhjuvvot:

- 1) buoddočuoluid siskkobealde ja lagabus go 50 mehtera buođu vulobealde dahje 10 mehtera dan siiddu bealde;
- 2) 10 mehtera lagabus njággofierpmi;
- 3) šalddi alde;
- 4) fatnasis ja gáttis 200 mehtera lagabus oalgejoga lagamus gátti Geavu ja Čársejoga njálmmis Geavojávrris, Čársejoga njálmmis Geavus dahje Gálddašjoga ja Badje-Buolbmátjávrris njálmmis Buolbmátjávrris.

10 §

Guollebivdináigi njággofierpmiin

Luossa oážžu bivdojuvvot njággofierpmiin suoidnemánu 1 beaivvi rájes gitta suoidnemánu 4 beaivvi rádjái mannenárggas diibmu 19 rájes gitta bearjadaga diibmu 19 rádjái.

11 §

Buoddobivddu bivdoáigodat

Buoddobivdu lea lobálaš suoidnemánu 1. beaivvi rájes suoidnemánu 4. beaivái mannebárgga diibmu 19 rájes gitta bearjadaga diibmu 19 rádjái.

Doarrása, čuolu ja vuojahaga fierpmi galget leat bajiduvvon čázeoaivái dahje goikásii dan boddii, go bivdu lea gildojuvvon. Bivdosiid buot eará goddojuvvon oasis, oktan buđđui gullevaš jottuiguin ja merddiiguin, galget dollojuvvot goikásis.

12 §

Goddojuvvon bivdosiid geavaheami mearálaš ráddjehus

Go luossa bivdojuvvo njággofierpmiin dahje buođuin, de oážžu geavahuvvot giddodaga nammii oktanaga dušše okta buodđu dahje okta fierbmi.

Eará guollešlájaid go luosa bivddus oážžu geavahuvvot ovttáigásaččat eanemustá vihtta njággofierpmi giddodaga guovdu.

13 §

Eará šlájaid bivdoáigi

Eará guollešlájaid go luosa oážžu bivdit njággofierpmiin miessemánu 20 beaivvi rájes gitta geassemánu 20 beaivvi rádjái sihke borgemánu 1. beaivvi rájes gitta borgemánu 31 beaivvi rádjái.

Eará guollešlájaid go luosa oážžu bivdit stákkuin ja vuokkain geassemánu 1 beaivvi rájes gitta borgemánu 31 beaivvi rádjái.

Eará guollešlájaid go luosa oážžu bivdit olles jagi jávrriin badjel 200 mehtera guhkkelis joga oivošis, njavis dahje njálmmis.

241/2025

14 §

Fanasbivdu

Fatnasis, go mohtor lea geavvamin, sihke rávdnjái sadjosii áŋkoraston fatnasis ii oáččo guolástit dahje suohpput guolástanbiERGasiid.

15 §

Bivdosiid merken

Bivdinláhkái biddjojuvvon njáŋggofierpmit ja buodut galget merkejuvvot čielgasit nu, ahte earát čázádagas johttit áicet daid. Bivdosat fertejit merkejuvvot uhcimustá 15 sentemehtera čázaoaivvi bajábeallái olli govddohagain dahje uhcimustá 40 sentemehtera čázaoaivvi bajábeallái olli stággui giddejuvvon lihpuin, man oaneheamos siiddu guhk kodat lea uhcimustá 15 sentemehtera.

Bivdosiidda galget merkejuvvot bivdosa biddji namma ja oktavohtadieđut sihke dan giddodaga namma, masa guolástanvuoigatvuohta gullá. Njáŋggofierbmái mearka giddejuvvon bivdosa geahčái govddohahkii, mii oidno bures. Buodus mearka giddejuvvon doarrása olgumus čuldii dahje renkui giddejuvvon galbii dahje govddohahkii.

16 §

Vuollerádjámihtut ja guoli luoitin

Sálaš in bivdojuvvon luossa galgá leat uhcimustá 30 sentemehtera guhku ja eanemustá 65 sentemehtera guhku.

Vuorru ii oáččo goddojuvvot sálaš in.

Sálaš in báhcán ruoššaluosat ja girjeluosat galget dalánaga heakkahuhttot.

17 §

Galljodat ja árppu šládja

Luossabivddus njáŋggofierpmi sihke buodu jottu uhcimus lobálaš galljodat lea 58 millimehtera čalbmeoazi guovdačuoggás čuovvovaš čalbmeoazi guovdačuoggái njuoska bivdosis mihtidettiin.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon firpmiin oažžu geavahit dušše ruoivásis, bummolis, nailončanasárppus dahje bodnojuvvon nailonis (nailon, perlon, terylen) dahkkojuvvon árppu. Čadačuovgi materiála dego ovttasáiggar náilonárpu, ii oáččo geavahuvvot. Geavahettiin bodnojuvvon nailona, galget ovttaskas árppu sáigarat leat 8 deniera dahje dan aseheappot. Bivdosiin ii oáččo geavahit metállaárppu, metállabátti dahje danveardásaš materiála.

18 §

Buodđu

Buodu ráhkadusa oasil doahttaluvvo Deanu čázádaga Norggain dahkkon soahpamuša čuvvosa 2 guolástannjuolggadusa 26 §.

19 §

Luossabivdui dárkkuhuvvon njággofierbmi

Luossabivdui dárkkuhuvvon njággofierbmi lea njuolgadin suhppojuvvon ovttageardán fierbmi, mas lea govddohat goabbat geažis. Fierbmi ii oaččo giddejuvvot čuolddaiguin dahje eará giddenneavvuiguin eará sajiin go fierpmi gežiin. Giddenneavvu oažžu leat dušše ovttaskas buddu dahje ovttaskas čuoldá. Njággofierbmi ii oaččo áсахuvvot roahki hápmái.

Luossabivdui dárkkuhuvvon njággofierbmi oažžu leat eanemustá 30 mehtera guhku. Guokte dahje eanet firpmiid ii oaččo geatnit oktii, juos daid oktiirehkenaston guhkkodat lea badjel 30 mehtera.

Njággofierpmiin bivddedettiin ii oaččo geavahit goanstadahkkojuvvon rávdnjesuoji dahje vuojahatfierpmi.

20 §

Eará guoli bivdin fierbmebivdosiiguin

Eará guoli go luosa bivddus adnojuvvon njággofierbmi oažžu leat eanemustá 3 mehtera vuoksás bodnefierbmi, mas lea seahkka ja mii lea ráhkaduvvon ovttašiggar nailonárppus (monofiilaárpu), man assodat oažžu leat eanemustá 0,20 millimehtera. Fierpmi alldat ii oažžu mannat čázi čiekodaga badjel guolástanbáikki čiekñaleamos sajis.

Njággofierpmiin bivddedettiin ii oaččo geavahit goanstadahkkojuvvon rávdnjesuoji dahje vuojahatfierpmi.

Njággofierpmi galljodat galgá leat uhcimustá 29 millimehtera ja eanemustá 40 millimehtera čalbmeoazi guovdačuoggás čuovvovaš čalbmeoazi guovdačuoggái njuoska bivdosis mihtidettiin

Buolbmátjávrris, Ohcejoga jávrrádagain sihke Veahčajoga Rievssatjávrriin eará guoli go luosa bivdui adnojuvvon njággofierpmi ožžot lea badjel 3 mehtera vuoksát ja reaskábivddus oažžu geavahit firpmiid, maid galljodat leat uhcimustá 17 millimehtera. Čakčamánu 1. beaivvi rájes gitta cuoñománu 30. beaivvi rádjái ovdal namuhuvvon viidodagain firpmiid oažžu geavahit govdufierbmin. Firpmiid galljodat galgá dalle leat uhcimustá 18 millimehtera ja eanemustá 50 millimehtera.

21 §

Guolleoalli ja bivdosiid gaskkat

Boađu dahje njággofierpmi mihkkege osiid ii oaččo ollit váldo- dahje siidorokki guolleoali rádjái. Guolleoliin dárkkuhuvvo goalmádasa gaskačáhceallodaga mielddáš joga, čoalmmi dahje baskkáža govdodaga dan čiekñaleamos sajis. Bivdosiid olggumus oassi ii oaččo ollit gokkoge 10 mehtera lagabui buohtalas gátti, eai ge dakkár rokki sulluid, boaduid ja gárguid, maid gaskii bohtet iežaset rokkat.

Buođut eai oaččo leat gokkoge 120 mehtera lagabus nuppit nuppiid.

Njággofierbmi ja buođu dahje guokte njággofierpmi eai oaččo leat gokkoge 60 mehtera lagabus nuppit nuppiid.

22 §

Fierbmebivddu gielddusviidodagat

Njánggofierbmi dahje buodđu ii oaččo biddjojuvvot 200 mehtera lagabui oalgejoga lagamus gátti Geavu ja Čársejoga njálmmis Geavojávrris, Čársejoga njálmmis Geavus iige Gálddašjoga ja Badje-Buolbmátjoga njálmmis.

23 §

Sálašalmmuhus registarii

Guollebivdi lea geatnegahtton doallat sálašbeaivegirjji šleađgahámis dahje báhpára alde. Guollebivdi ferte maid almmuhit guollebivddus Deanu čázadagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjams ja guoskadeamis addojuvvon lága (176/2017) 7 §:s dárkkuhuvvon Deanu šleađgasálašregistarii juohke bivdojuvvon luosas, dápmohis/guvžžás, ja girjeluosas čuovvovaš dieduid:

- 1) johka dahje jávri, mas guolli lea bivdojuvvon;
- 2) bivdobeavemeari;
- 3) guoli sohkaheali, deaddu ja guhkkodat;
- 4) luitojuvvon guliid mearri šlájja guovdu;
- 5) bivdoneavvu.

Luitojuvvon guoli sohkaheali, deattu ja guhkkodaga ii dárbbáš almmuhit.

Sállaša haga báhcán bivdi galgá almmuhit 1 momeantta 1, 2 ja 5 čuoggáin dárkkuhuvvon dieduid.

Ruoššaluosa oasil galgá almmuhit dušše 1 momeantta 1, 2, 4 ja 5 čuoggás dárkkuhuvvon dieduid sihke guliid meari.

Eará guollešlájaid go luosa, dápmoha ja girjeluosa oasil ferte almmuhuvvot guđege bivdojuvvon šlájja ollesdeaddu sierra šlájaid čuolddašeami mielde.

Almmuhus ferte dahkkojuvvot ovdal čakčamánu 1 beaivvi.

Bivdolobiid luohpadeaddji geatnegasvuodas ordnet guolásteaddjái beassama šleađgasálašregistarii mearriduvvo guollebivddus Deanu čázadagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásaheami suorggi mearrádusaid fápmuibidjams ja guoskadeamis addojuvvon lága 8 § 5 momeanttas.

24 §

Fápmuiboahtin

Dát ásašus boahtá fápmui geassemánu 1 beaivvi 2025 ja lea fámus gitta miessemánu 31 beaivvi rádjái 2026.

Helssegis miessemánu 22 beaivvi 2025

Eanan- ja meahccedoalloministtar Sari Essayah

Ráddehusčálili Irena Pirhonen